

Čas na jinou logiku

V hysterii poslední doby týkající se amerických voleb a nejnovějších her o trůny české politiky utonulo několik současně pomyslných a bolestně přítomných nekrologů. Bez obav, nezemřela žádná celebrita ani nikdo nezastřelil další gorilu v zoo. Jen se ukázalo, že během posledních čtyřiceti let vyhynuly téměř tři pětiny zvířat a že na kahánku má i Velký bariérový útes. Nic, kvůli čemu bychom se měli znepokojovat, že?

Omlétá fráze „házet hrách na stěnu“ zde sedí jako málokde. Přesně tak pitomě a nesmyslně křičení podobných zpráv do světa ve světle dlouhodobého vývoje vypadá. Už se snad skoro všichni shodneme, že na působení nás, lidí (tedy údajného vrcholu evoluce), ve světě je něco špatně. Progresivní politici skrze opakování tohoto faktu shrabují hlasy, podnikatelé s trendy bio a eko produkty zisky a liberální aktivisté dobrý pocit. I televize opatrně připouští, že je asi něco špatně.

Víme to všichni a zdaleka se to netýká jen exotických krajů, kde právě korálové ostrovy patří snad k těm nejexotičtějším. A také nejohroženějším – jednak zvedající se hladinou oceánů a pak jejich oteplením, které korály, na něž je navázáno obrovské množství mořské fauny, rychle likviduje. Stačí se podívat na zběsilé proudění aut coby krevních destiček v žilách Prahy či se z blízkosti metropole pokusit zahlédnout hvězdy. Zkusit se zhluboka nadechnout na Ostravsku či poblíž všech těch chemiček, zinkoven, povrchových dolů a monstrózních fabrik. Krajina je rozbitá intenzivním zemědělstvím a žádná dotace na „trvale udržitelný rozvoj“ nezmění feťáckou mentalitu feťácké civilizace pokračující i přes znalost hloubky svého průšvihů v tom, co jí snadno může zabít.

Stále nic nového, že? Stále se shodneme a můžeme se poplácat po ramenou, jak jsme si to všechno hezky přiznali.

U toho ale nemůžeme skončit. Je nutné se ptát, proč se, do háje, nic zásadně nemění ani přes varování vědců, medializované ekologické katastrofy, třídění odpadu, všechny vymoženosti ekokonzumu, mezinárodní smlouvy a kupu listin podškrábnutých politiky.

Pokud se podíváme na stavbu civilizace, kterou jsme si vybudovali, spatříme na jejím vrcholu nástin možné odpovědi. Za každým dalším vykácením lesa, vytěžením cenných kovů či zamořením dalšího moře nestojí žádný pohádkový zloduch, bezpáteří korporace či prostě jen zlí a hloupí lidé, ale jen několik příznaků hypnotizujícího lidstvo. Zisk a s ním spjatá moc.

Spektákl nekonečného konzumu, ve kterém je možné prodat i odpor proti němu samotnému. Nerovné rozložení moci a bohatství. Celá ta šaškárna, kterou na sebe náš pomyslný pradědeček začal věšet už někdy v době eneolitu. Důvod, proč jsou i statečné činy bojovníků proti ničení Země, pokusy „zelených“ politiků nebo třeba populární třídění odpadu podobné snaze o uhašení hořícího bytu sprchou.

Je na čase použít jinou logiku. Promyslet, na jakém jiném základě je možné založit naši společnost – jak nahradit sobeckou honbu za ziskem solidaritou, stát nenásilnými komunitními strukturami, odcizené ubíjení sebe sama v práci či na pitkách skutečnou svobodou, kobylčí drancování planety a globálních periferií skutečně udržitelným ekonomickým systémem.

Úroveň vymírání ostatních živočišných druhů a zničení zásadních ekosystémů dosahuje tak kritické úrovně, že zkrátka ani nemáme na výběr, pokud se tedy nechceme řídit dekadentním mottem „Po nás potopa“. Z podstaty kapitalismu coby systému založeného na existenci a prohlubování nerovnosti vyplývá, že „ti nahoře“ reálný zájem na změně k lepšímu nemají a ani principiálně mít nemohou. Je to na nás, třídě nepriviligovaných. Držme při sobě, budujme alternativy, a především se nenechme ukolébat sliby známých lhářů, kteří nemají žádný opravdový zájem na tom, aby se nepriviligovaní měli lépe. Pokud je pravdou alespoň špetka z toho, co jsme si o sobě coby lidském druhu vybájili, můžeme dokázat úžasné věci.

